

ZENTAI

PROGRAMAJÁNLÓ

ПРОГРАМСКА ПОНУДА ЗА
LETO

A ZENTAI THURZÓ LAJOS
MŰVELŐDÉSI-OKTATÁSI
KÖZPONT MŰSORFÜZETE

2024
NYÁR

JÚLIUS 1.

HÉTFŐ

ZENTAI ÁLKOTÓHÁZ

XV. Nemzetközi Művészeti Műhely

JÚLIUS 1. – AUGUSZTUS 31.

ZENTAI VÁROSI MÚZEUM

Alkalmi kiállítás

Válogatás a fennállásának 15. évfordulóját ünneplő Nemzetközi Művészeti Műhely alkotásaiból

A kiállítás rendezője: Mezei Erzsébet
műhelyvezető, grafikusművész

Horváth Zsolt fotója (Vajdaság Ma)

JÚLIUS 4–11., CSÜTÖRTÖK–CSÜTÖRTÖK

MŰVELŐDÉSI HÁZ (NAGYTEREM, KAMARATEREM)

MAdT 2024

A rendezői csoport vezetője: **László Sándor** színművész, rendező, az Újvidéki Egyetem Művészeti Akadémiájának tanára. A dramaturgiai és színházelméleti csoport vezetői: **Góli Kornélia** dramaturg, az Újvidéki Egyetem Művészeti Akadémiájának tanára és **Oláh Tamás** teatrológus, dramaturg, az Újvidéki Egyetem Művészeti Akadémiájának tanára. A színjátszó csoportok vezetői: **Vilmányi Benett** színművész, drámatanár és **Kucsov Borisz** színművész, drámaíró, rendező. Beszédtanár: **Lőrinc Tímea** színművész, az Újvidéki Egyetem Művészeti Akadémiájának tanára

A Vajdasági Magyar Amatőr és Diákszínjátszók Tábora (MAdT) nem más, mint a színpaddal barátságot kötni, megtanulni közösségben alkotni, magabiztosan kiállni a nagyérdemű elé, és megtalálni azokat, akik szüntelenül keresik nemcsak a megmutakozási, de a fejlődési, tanulási és alkotási lehetőségeket is. A szervezők – a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet – nem színészeket akarnak nevelni, de bíznak abban, hogy ha a fiatalok elsajátítják a színjátszás alapjait, akkor később akár színészként, akár orvosként, tanárként, közigazdászként, közművelődési szakemberként dolgoznak, mindig hasznos lesz számukra az itt szerzett tudás. 2008-ban szervezték meg első ízben a MAdT-tábort. Azóta három csoportban dolgoznak és tanulnak a 15 és 30 év közötti amatőr színjátszók.

JÚLIUS 8–12., HÉTFŐ–PÉNTEK

09.00–13.00 ÓRA

FELSŐHEGY (MŰVELŐDÉSI HÁZ)

Erre varrjál gombot!

Kézművestábor és fehérhímzés-kiállítás

A Felsőhegyi Könyvtári Kör egyhetes nyári kézművestábort szervez gyermekek részére a varrás és hímzés alapjainak elsajátítására. A Felsőhegyen és környékén még fellelhető vagy a már felújított fehérhímzés-gyűjteményből kiállítás nyílik, amelyet az érdeklődők a tábor ideje alatt megtekinthetnek.

JÚLIUS 17., SZERDA

18.00 ÓRA

ZENTAI ALKOTÓHÁZ

Szemelvények Salamon király példabeszédeiből

Szorgalom, szemben a restséggel

Gyulai Béla teológus ismeretterjesztő előadása

JÚLIUS 19., PÉNTEK

20.30 ÓRA

KISZSINAGÓGA (PARK)

Jazzpiknik

Fellép **Blaho Attila** (jazz-zongora), **Csányi Zoltán** (nagybőgő)
és **Miodrag Milovanov** (jazzdob)

A képen Blaho Attila zentai születésű jazz-zongorista, tanár, zeneszerző

AUGUSZTUS 1., CSÜTÖRTÖK

18.30 ÓRA

KISZSINAGÓGA

Zentai hangulatképek

Benes László zentai képzőművész
kiállításának megnyitőünnepélye

AUGUSZTUS 5–9.

HÉTFŐ–PÉNTEK

ZENTAI ALKOTÓHÁZ

A Zentai Művésztelep nyári alkotótábora

„Minden kétséget kizáróan, ha sikerrel jár a művésztelep és jövőre megismételjük, valamint ha a város vezetősége állandósítaná, akkor egy gyűjtemény ezekből a művekből minden érdeklődésre számot tarthat, mert egy ilyen anyag eredeti és sajátos jellegénél fogva egyedülálló a maga nemében. Zenta város monográfiáját adná festészetben és grafikán keresztül.” (Ács József, 1952)

NÉPI KALENDÁRIUM

Július – Szent Jakab hava vagy Oroszlán hó ~ Nyár hó

A hónap nevét a naptárreformot végrehajtó Julius Caesarról kapta, aki ebben a hónapban született. Júliusban a Medárd-napon kezdődött monszunesőzés lassan megszűnik, száraz, tikkasztó hőség lesz úrrá a tájon. Ha esik is, nem tartós az eső. „Nyári eső hamar jó, hamar megy” – mondja Baranya népe. Ha e napon napkeltekor égi háború dúl, száraz idő lesz.

Júliusba arass, majd úgy lesz kenyered,
A dologtól tehát ne kéméld tenyered,
Mert a heveréssel kenyered nem nyered,
Szélben koplalsz, ha a nyarat elhevered

– köti lelkedre 1797-ben a 25 esztendő kalendárium. Muravidék, Bácska népe ezt röviden és velősen így foglalta össze: „Ha július nem főz, szeptember nem eszik.”

Július 2. – Sarlós Boldogasszony napja

A búza beérése, az aratás kezdete kapcsolódik ehhez az asszonyi és vegetációs jellegű naphoz. A szegedi kirajzású helyeken (Padé, Hódegyháza, Csóka, Száján, Torontálvásárhely, Bácsgyulafalva, Horgos, Majdány, Ürményháza, Rabé, Torda, Egyházaskér, Magyarcsernye, Udvarnok, Tamásfalva, Kisorosz, Törökkanizsa stb.) azt tartották, hogy az asszony sarlóval arasson egy keveset, szedjen kalászt, hogy a jószág el ne pusztuljon. Az asszonyi sarlós aratás hagyománya Szlavóniában még a XIX. században is gyakorlat volt. Az asszony nyomában járó férfi kötözött.

Szlavóniában még a közelmúltban is, mikor még arattak, és nem kombájnoztak, minden férfi és nő tiszta fehér, csak aratóskor használt ruhában aratott, mert ünnepnek tartották. A férfiakon fehér vászoning, fehér gyolcsnadrág, előttük fehér félkötény, „pregacsa” volt, hogy védje a ruhát, mert a kalász nagyon szagatja. Szalmakalap vagy micisapka és fekete bocskor egészíti ki az öltözetet. Az asszonyok fehér aratóréklit öltenek, a szoknya bármilyen színű lehet. Előttük durvább gyolcsból kötény, „pregacsa”, a fejükön fehér kendő. A lábszár védelmére ők maguk varrnak bő szárú, egyenes, térdig érő, vékony gyolcsból szabott harisnyafélét, „szárcsarapot”, amit gumival szorítanak le a térd alatt. A lábukon fekete gumibocskor. A lányok öltözéke már színesebb. Hosszú, bő ujjú fehér réklit vesznek fel, amelynek a gallérja, a gombolójának a széle, a hosszú ujjak széle pirossal van körülhorgolva. Cifra, piros szoknya, bő, kivarrott fehér félkötény, „pregacsa”, „szárcsarap”, fekete bocskor és a fejükön cifra, piros kendő egészíti ki az öltözetüket.

Mielőtt hozzáfognának az aratáshoz, reggel hat órakor megfenik a kaszát, azután egy percre megállnak, magukban imádkoznak. A marokszedők, kötélterítők félhangosan mondják: „Édös jó istenem, segíts meg!” Délelőtt 11 óráig dolgoznak, ekkor hazamennek. Délután folytatják a munkát két órától este hét óráig. Mikor bevégzik az aratást, mindenki hálát ad, mondván: „Hála istennek!”

A kévébe kötött gabonát hetesbe rakták. Két hetesből lett egy kereszt. Az alsó kéve neve: fenék, a legfelsőé: pap. A „kapradékot”, az elhullott és összegepreblyélt szálakat a kereszt alá tették. Sok helyen aratókoszorút készítettek kalászból, és a lámpára akasztották. A koszorú szemeit tavasszal a vetőbúzába keverték. A gabona learatása és behordása után kihajtották a jószágot a tarlóra. A kévéket régen a búzás pajtába rakták, később rúgatták vagy csépelelték ki.

Sarlós Boldogasszony napja az asszonyoknak bizonyos munkák esetében dologtöltő volt. Ezen a napon pl. nem volt szabad kenyeret sütni, mert kővé válik. Doroszlón a földekre sem lehetett kimenni dolgozni. Kint álltak a rendőrök a falu végén, és visszazavarták azt, aki a földjére akart menni.

Az időjárás fontos volt. Legmegfelelőbbnek a szárazságot tartottak az aratás miatt. A szárazság viszont nem kedvezett más növényeknek, ezért azzal vigasztaltak magukat: „Majd hoz Illés esőt!” Ha viszont esett az eső, negyvenes nap lévén, 40 napig várhattak csapadékot. „Sarlós, ha vizek, soká vizek, ha nem vizek, nem ér rá egyhamar.”

Július 20. – Illés napja

Doroszlón azt vallják, hogy Illés, Anna, Jakab három szeles nap. Ezeken a napokon vihar vagy szél dühöng. Ha az egyikén nem, akkor a másikon: „Illés meg Jakab Annát kergeti”, „Illés rossz, mert áldást nem hoz.”

Bácska, Bánság, Muravidék lakosai azt figyelték meg, hogy bármilyen szárazság volt eddig, Illés napján megjön az eső. Eső idején azonban rendszerint zivatar fenyeget, nem is szabad e napon kint dolgozni a földeken, mert a mennykő belecsaphat az emberbe. Topolyán, ha meghallották a közeledő vihar moraját, csak bólogattak, és megállapították: „Gurijja má Illés a hordót! De haragszik!” Vagy „Gyün má Illés a tüzes kocsivá!”

Balázs Mátyás pásztor mondja, hogy az ézengéses Illéshez az idős pásztorok így fohászkodtak:

*Illés próféta, az egek kormányzója,
Jól kormányozd az egeket,
Hogy le ne hullajtsd a köveket!*

Mindenki örült, ha csak nagyobb eső vonult el a falu felett, s nem verte földbe a termést. A vihar elűzésére sokan kést vágtak az asztalba, vagy piszkafát, sütőlapátot, vaslapátot, kisbaltát dobtak ki az udvarra, esetleg szentelt barkát, szentelt gyertyát vettek elő. Illés napja termésjósító, gonoszjáró nap is. Székelykevéen azt állítják, hogy az Illés-napi eső lyukas mogyoró- és diótermést jósol. Ha valaki gonosz meg akarja rontani más gyümölcsfáját, akkor hajnalban fejszével megkopogtatja a fát.

